

Vyjádření Akademie věd ČR k tiskové zprávě Hospodářské komory ČR „Stanovisko k problematice vědy a výzkumu v ČR“

zveřejněné dne 3. července 2009 na webové stránce <http://www.komora.cz/> pod názvem:

Hospodářská komora se připojuje k prohlášení Svazu průmyslu a dopravy a podporuje změnu koncepce rozdělování veřejných financí na vědu a výzkum

Hospodářská komora České republiky považuje za důležité reagovat na současnou situaci v otázce dalšího financování vědy a výzkumu v České republice.

„Hospodářská komora se připojuje ke stanovisku Svazu průmyslu a dopravy a absolutně odmítá, že by vládní návrh snížení rozpočtu pro Akademii věd na rok 2010 byl pro tuto organizaci likvidační. Naopak tento návrh výrazně podporujeme a požadujeme, aby základními nositeli vědy a výzkumu byly vysoké školy v těsné součinnosti s aplikační sférou,“ uvedl dnes prezident Hospodářské komory České republiky Petr Kužel.

Akademie věd ČR odkazuje na své vyjádření ke Stanovisku SP ČR k financování Akademie věd (viz <http://www.avcr.cz/ohrozeni/.....>)

V rámci vládního rozhodnutí o změně koncepce rozdělování prostředků veřejných financí dojde i k posílení především té části rozpočtu, o níž musí jednotlivé instituce soutěžit. Finance na vědu a výzkum budou dostávat jen ty výzkumné instituce, které mají za sebou výsledky. Do řízení vysokých škol by se mělo zapojit více lidí z podnikové sféry.

„Vládní rozhodnutí o zmrazení výdajů na výzkum a vývoj a snížení výdajů na příští rok o zhruba 10 procent je logickým krokem v době postupující hospodářské recese, kdy občané, podniky i stát musí šetřit a omezovat svoje investiční plány. To se samozřejmě musí dotknout i Akademie věd,“ doplňuje viceprezident Hospodářské komory České republiky Pavel Bartoš.

Jsmo přesvědčeni, že i přes tyto úsporná opatření by věda a výzkum měli hrát významnou roli při znovunastartování české i evropské ekonomiky. Velmi pozitivně naopak vnímáme, že i nadále porostou tzv. závazné výdaje, což jsou náklady na povinné kofinancování projektů z fondů EU,“ uzavírá Petr Kužel.

Podnikatelské subjekty České republiky spatřují klíč k růstu vlastní konkurenceschopnosti zejména v oblasti výzkumu a vývoje, v inovačních schopnostech podniků, v rostoucí kvalitě lidských zdrojů a v propojení vzdělávacího systému se systémem vědy, výzkumu a vývoje a podnikatelskou sférou.

Cílem musí být nejen růst konkurenceschopnosti našich podnikatelů v globální ekonomice, ale i docílení ekonomického růstu jednotlivých regionů ve snaze přiblížit se alespoň průměru zemí EU.

Za hlavní nástroje k dosažení uvedeného cíle Hospodářská komora České republiky považuje:

1. Strategickou změnu v organizaci vědy a výzkumu v ČR

Hlavními nositeli vědy a výzkumu v ČR musí být prioritně vysoké školy v úzké součinnosti s aplikační sférou. Požadujeme optimalizaci působnosti Akademie věd ČR a postupný přechod

vybraných pracovišť AV, zejména v oblasti technických a přírodních věd, na vysoké školy, především tam, kde tyto školy mají vysoký potenciál spolupráce s aplikační sférou.

AV ČR konstatuje, že navrhovaná radikální změna v organizaci systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR nemá oporu ani v Reformě systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (schválené usnesením vlády č. 287 ze dne 26. března 2008) ani v podkladových analytických materiálech pro přípravu této Reformy (Bílá kniha výzkumu, vývoje a inovací v České republice a Zelená kniha výzkumu, vývoje a inovací v České republice). Takovouto změnu nepředpokládá ani žádný z dosud platných politických či strategických dokumentů ČR v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, resp. v oblasti hospodářského růstu či konkurenceschopnosti. Není nám známa ani žádná analýza HK ČR, která by ukázala ekonomickou či jinou výhodnost navrhované změny v organizaci systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR a která by vedla k přiměřenému zdůvodnění této změny pro usnadnění dosažení shora uvedeného cíle HK ČR.

AV ČR, coby dosud nejefektivnější organizace výzkumu a vývoje v ČR opakovaně deklaruje svou otevřenost ke spolupráci v zájmu zvýšení konkurenceschopnosti České republiky i Evropské unie se všemi subjekty činnými v oblasti výzkumu, vývoje a inovací i v oblasti terciárního vzdělávání.

AV ČR se nebrání ani strukturovanému dialogu o možných změnách v systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Ten však musí být veden nejdříve na expertní úrovni a v žádném případě nikoli pod tlakem navrhovaných nesystémových změn ve výdajích SR na výzkum, vývoj a inovace.

2. Realizace projektových záměrů v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace

Tento operační program je administrován Ministerstvem školství ČR, jsou zde vytvářeny podmínky pro spolupráci s Operačním programem Podnikání a inovace (OPPI) administrovaným Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. Vzájemný vztah obou těchto operačních programů je dán dokumentem „Systémové mechanismy pro dosažení synergických efektů mezi Operačním programem Výzkum a vývoj pro inovace a Operačním programem Podnikání a inovace“. V tomto dokumentu je pevně zakotvena úloha Hospodářské komory České republiky.

Hospodářská komora České republiky důrazně požaduje, aby při realizaci a zejména při výběru projektů byly důsledně dodržovány základní výše uvedené dokumenty, které jasně stanoví cíle a postupy.

Globální strategický cíl Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace

Globálním cílem Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace je posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu ČR, který přispěje k růstu, konkurenceschopnosti a k vytváření vysoce kvalifikovaných pracovních míst tak, aby se regiony České republiky staly významnými místy koncentrace těchto aktivit v Evropě.

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace má tedy základní cíle:

- a) konvergence regionů – vyrovnávání ekonomické síly regionů v rámci Evropské Unie
- b) růst inovačního potenciálu ČR a jeho regionů

Hospodářská komora České republiky musí konstatovat, že ve většině krajů ČR existuje dlouhodobá disproporce mezi inovační aktivitou podnikatelského sektoru a scházející infrastrukturou pro vědu a výzkum opírající se o vysoké školy a v úzkém propojení na

příjemce Výzkumu a vývoje pro inovace. Optimální realizací Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace se splněním základních požadavků výše uvedených dokumentů je reálná možnost tuto disproporci odstranit a vytvořit tak v ČR reálný základ růstu její konkurenceschopnosti a vyrovnání se alespoň průměrné úrovni zemí EU.